

JÄNKÄVIESTI 3/2022

Siemennyspalvelut jatkuvat Pohjois-Lapissa

Faba Osuuskunta järjesti elokuussa viljelijäinfon Pohjois-Lapin asiakkailleen. Infossa muun muassa kerrottiin kesäkuun jälkeensä selvitettyt asiat. Niiden valossa pohjoisimman Lapin siemennyspalveluiden tulevaisuus ei näytä hyvältä, mutta lisärahoituksesta saadun lupauksen valossa toiminta jatkuu toistaiseksi.

Teksti ja kuva, Auni Vääräniemi

Sodankylässä elokuun puolivälissä pidetyn viljelijäinfon viesti oli karu ja selvä – siemennyspalvelut ovat Pohjois-Lapissa Osuuskunta Faballe liian kalliita järjestää.

Apuun on kesällä huudettu maa- ja metsätalousministeriötä, joka elokuisen viljelijäinfon pitämisen jälkeen on luvannut lisärahoituksen kotieläintuotannon välttämättömien palveluiden turvaamiseksi pohjoisimmassa Lapissa.

Tämä tarkoittaa sitä, että annettujen ennakkotietojen perusteella Faba pystyy jatkamaan semilogipalveluita toistaiseksi myös Napapiirin pohjoispuolella. Henkilöstön kanssa käydyt muutokset neuvottelut on päätetty, eikä neuvotteluilla ollut vaikutusta henkilöstön määrään.

Elokuinen viljelijäinfo antoi kuitenkin näkökulmaa siihen, millaisessa tilanteessa pohjoisimman alueen siemennyspalvelut ovat.

Faba Osuuskunnan elokuisessa viljelijäinfossa saivat siemennyspalveluita ostavat maitotilalliset sanoa painavan mielipiteensä Faban aikomuksista su-pistaa tarjoamiaan palveluita pohjoisimmassa Lapissa.

Infossa mukana ollut tuoteryhmäjohtaja **Marja Eskelinen** kertasi faktoja, jotka sisältyvät Napapiirin pohjoispuolisen alueella toteutettaviin siemennyksiin.

Yhden käynnin kustannus on 234 euroa, josta vähennetään viljelijän maksama käyntimaksu 46 euroa ja kansallisista varoista tuleva kuljetustuki 33 euroa.

”Katettavaa jää Faballe jokaisesta pohjoisimman Lapin siemennyskäynnistä 155 euroa. Kuluja ei voi kohdistaa viljelijöille, eikä Faba voi kattaa niitä loputtomiin”, Eskelinen kertoi.

Napapiirin pohjoispuolella haasteena ovat pienet karjakoot, vähäiset tilaukset ja pitkät etäisyydet. Päivien

pitäuden vaihtelut ovat suurta, jolloin yksi tilauskin vaikuttaa paljon siihen, kuinka kannattavaa siemennyskäynti on.

Kun Faba edelleen joutuu ja aikoo pohtia Napapiirin yläpuolisen alueen siemennyspalveluiden järjestämistä, on sillä käytössään tiedot, jotka osuuskunta selvitti kesäkuun viljelijäinfon osanottajien vaatimuksesta.

Kesäkuun viljelijäinfon jälkeen Faban mukaan on selvinnyt, että neuvorahaa ei voi käyttää perusliiketoimintaan. Faban tekemästä kyselystä myös selvisi, että eläinlääkäreistä suurin osa ei halua lisätä siemennyksiä palveluihinsa.

Pohjoisen seminologeille ei Fabal-
la ole tarjota korvaavana työnä muita
toita. Selvitysten perusteella kaikilla
seminologeilla ei ole mahdollisuutta
myöskään alkaa lomistustöihin.

Fabalta viljelijäinfossa mukana olivat
Marja Eskelisen lisäksi Faba Osuus-
kunnan hallituksen puheenjohtaja
Paavo Karhu, toimitusjohtaja **Antti
Latva-Rasku** ja pohjoisen palvelu-
päälikkö **Aimo Manelius**.

Etäyhteyden päässä infossa oli
kuusitoista henkeä ja paikalla Sodan-
kylässä parikymmentä osallistujaa.

Elokuun infossa viljelijät kritisoivat
vahvasti sitä, että aktiivisen palvelu-
toiminnan kehittämisen sijaan heitä ol-
laan ajamassa tilasiementäjiksi, vaika
halua siihen ei ole.

Faban palveluihin tyytyväiset tilal-
liset haluavat jatkossakin ostaa sie-
mennyspalvelut lehmilleen.

Viljelijät ihmettelivät, miksi osuus-
kunta-aatteen mukaisesti toimiva
Faba ei nosta hyvin tuottavien aluei-
den palvelumaksuja tai supista muille
tuotettavia palveluita.

Faban mukaan palvelumaksujen
nostaminen kustannustehokkailla alu-

eilla ja lyhyiden matkojen päässä te-
kee sen, että palvelut kutistuvat myös
siellä ja siirrytään tilasiementäykseen.

Viljelijät pohtivat myös sitä, miksi naa-
puritilan isäntä tai emäntä ei voi käydä
toisella tilalla lehtiä siementämässä.

Marja Eskelinen kertoi, että syynä
tähän on nykyinen eläinsuojelulaki.
Sen mukaan siemennykset voi tehdä
henkilö, joka vastaa karjan hyvinvoin-
nista.

”Mutta jos koulutautuu seminolo-
giksi, niin sitten voi käydä naapurin
lehmätkin siementämässä”.

Pääkirjoitus: Edunvalvonnan on pysyttävä hereillä

**Paskaa tulee meidän viljelijöi-
den niskaan ennennäkemättö-
miä määriä ja yhä lyhyemmällä
varoitusajalla niin taloudellisi-
na paineina kuin yhteiskunnan
kiristyvinä vaatimuksina. Juuri
tällaisina aikoina tarvitsemme
toisiamme ja hereillä olevaa
edunvalvontaa enemmän kuin
koskaan.**

Karu esimerkki tältä kesältä oli yht-
äkkinen Faba osuuskunnan ilmoitus
Napapiirin yläpuolisten seminologien
muutosneuvotteluista.

Huhumylly alkoi välittömästi pyö-
rimään ja karjatilallisiin iski pelko sie-
mennyspalveluiden lopettamisesta.

Peltotyöt olivat kesken ja vielä tällai-
nenkin epävarmuustekijä tuli kaikkien
muiden rasitteiden päälle.

Toki ymmärrettiin kustannusten
noussaan Faballakin ja viljelijät esitti-
vätkin yksimielisesti Sodankylän asia-
kastilaisuudessa lisäsäästöksi kiinnio-
lopäiviä Ylä-Lapin malliin.

Karuinta tässä tapauksessa kuitenkin
oli se ettei Faballa tunnuttu alunperin
tietävän ajantasaisia lukuja laskelmien
pohjaksi.

Olihan pohjoista kuljetustukea saa-

tu nostettua reilusti tälle vuodelle ja
saimme myös ministeriöltä lupauksen
lisärahoituksesta.

Iso kiitos näistä kuuluu MTK:n kes-
kusliiton luottamus- ja toimihenkilöille!

Syksyn piristykseksi ennakotie-
to ensi kevääälle: rohkenimme alkaa
suunnittelemaan legendaarista Levin
kevätriehaa pääsiäisen jälkeiselle vii-
kolle! Laittakaahan kalentereihin!

Halauksin,

Hanna-Mari Kasurinen
MTK-Lapin puheenjohtaja

Viljelijän mukana:

Eija Tammela
eija.tammela (at) mela.fi
p. 050 331 8973

Merja Väinämö
merja.vainamo (at) mela.fi
p. 050 462 1109

Pelson lapinlehmät ja lampaat elävät nyt Louella

Tervolassa Ammattiopisto Lapin Louen koulutilalla vietettiin kesän loppuksi tunteikasta juhlapäivää, kun Pelson vankilan viimeiset lapinlehmät tuotiin uuteen kotiinsa. Tulevaisuuden tavoitteena Louella on ylläpitää geenipankkia ja kehittää maittoon, lihaan ja villaan liittyvää jatkojalostusta.

Teksti ja kuvat, Auni Vääräniemi

Viimeisetkin Pelson vankilasta siirretävät lapinlehmät astelivat kuljetusautosta Louen koulutilan maaperälle elokuun lopussa.

Lehmien ensiaskelaita Lapissa olivat seuraamassa lukuisat silmäparit muun muassa Luonnonvarakeskuksesta, maa- ja metsätalousministeriöstä ja Kemi-Tornionlaakson koulutuskuntayhtymä Lappialta.

Kokonaisuudessaan noin 65 lypsävän, 75-päisen nuorkarjan sekä 450 lampaan ja karitsan siirto-operaatio 300 kilometrin päästä Pelsolta Tervolan Louelle sujui hyvin, Louen toimipaikkapäällikkö **Jarmo Saariniemi** kertoo.

Saariniemen mukaan lapinlehmät ovat sopeutuneet yllättävän hyvin uuteen paikkaansa.

”Osa oppi heti itsekseen käymään robotilla, osaa piti hieman ohjata lypsrobotin portille. Pelättiin, että siirtyminen asemalypsystä robotille olisi vaikeampaakin. Lapinlehmät taitavat vain olla niin uteliaita, että joka paikkaa pitää päästä tutkimaan”, Saariniemi sanoo.

Haastavinta koko kaksivuotisessa prosessissa oli uuden lampolan rakentaminen ja vanhan navetan saneeraaminen.

Koneiden, laitteiden ja teräksen saaminen sekä kustannusten nouseminen aiheuttivat harmaita hiuksia.

Pelsolla syntyneet lapinlehmähienot nautiskelivat Lapin alkusyksyn auringosta Louen koulutilalla, jonne ne siirrettiin kesän aikana.

Kainuunharmaslampaat ja suomenlampaat oleilevat upouudessa lampolassa Louen koulutilalla. Kuva on otettu Maaseudulta käsin -messujen aikaan.

Tällä hetkellä koulutilan navetalla on kaksi ja puoli henkilöä töissä. Lampolassa kainuunharmaslampaista ja suomenlampaista huolen pitää myös kaksi ja puoli työntekijää.

Lisäksi peltotöihin on palkattu yksi henkilö. Koulutilan opiskelijat ovat myös töissä mukana.

”Oli karjarotu mikä tahansa, niin samoja hoitotoimenpiteitä niiden kanssa pitää tehdä. Muita rotuja opiskelijat käyvät läpi työssäoppimisjaksoilla, mutta kyllä koulutilalla perusasiat käydään edelleen läpi”, Jarmo Saariniemi sanoo.

”Näen, että oppilaitoksen pitää testata ja kokeilla ja olla keihään kärkenä.

Kun meillä onnistutaan, voidaan tapaa kopioida ympäri Lappia”.

Jatkossa Louen koulutilalla keskitytään lapinlehmän sekä alkupe-rärotuisten lampaitten geeniperimän vaalimiseen. Koulutila toimii Luonnonvarakeskuksen tutkimusalueena ja -paikkana.

Koulutila aikoo tämän lisäksi lähteä tuotteistamaan ja jatkojalostamaan maitoa, lihaa, villaa ja lampaantaljoja. Yhteistyökumppaneita ja kiinnostuneita toimijoita on jo olemassa.

Tavoitteena on, että ensi kesänä Louella on lähiruokamyymälä, jossa olisi oman tontin tuotteita ja lähialueen tuottajien toimintaa.

Lappi osallistui MTK:n liittokokoukseen Porissa

MTK:n liittokokous järjestettiin kesäkuussa Porissa. Lapista liittokokoukseen lähti pieni, mutta edustava joukko MTK-vaikuttajia. Liittokokouksessa käsiteltiin muun muassa tulevaisuusasiakirjaa. Liittokokouksessa MTK-Lapin pitkäaikainen emerituspuheenjohtaja **Juhani Lampela** sai MTK:n kunniamerkin, onnea!

Lapin Maaseutugaala on vihdoinkin marraskuussa!

Lapin Maaseutugaala järjestetään Torniossa Grand Hotel Torniossa **perjantaina 18.11.2022**. Ovet avautuvat klo 18.30 ja valomerkki koittaa 01.30.

Ilmoittautumislinkki on sivulla: <https://lappi.mtk.fi/>
Illalliskortti 25 euroa maksetaan ilmoittautumisen yhteydessä. Linkki sulkeutuu, kun paikat on jaettu!

Maatalousyrittäjien hyvinvointipäivä – Voimaa toivosta!

Tule viihtymään hyvän ohjelman pariin Maatalousyrittäjien hyvinvointipäiville Rovaniemelle Pohjanhoviin **torstaina 10.11.2022!**

Päivän alkajaisiksi tarjolla on hotelliaamiainen klo. 8.00-9.45. Runsas lounas tarjoillaan klo 11.30-13.00 ja iltapäiväkahvit on tarjolla 14.30, jonka jälkeen nautitaan standupista, väliin mahtuu toki asiaakin.

Mukana päivässä ovat poliisin Karhuryhmän operatiivisena johtajana toiminut Harri Gustafsberg sekä yrittäjä-valmentaja ja standup-koomikko Pasi Haapakoski.

Ota naapurikin mukaan ja tule viettämään virkistävää päivää! Tämä on verrattoman helppo tapa saada vertaistukea. Maksuttoman tapahtuman järjestää Melan Välitä viljelijästä -projekti.

Ilmoittaudu 26.10.2022 mennessä: mela.fi/tapahtumat

JÄNKÄVIESTI

Päätoimittaja:

Kaija Kinnunen
p. 0400 397 336
kaija.kinnunen@mtk.fi

Toimitus ja taitto:

Auni Vääräniemi
p. 040 577 9186
auni.vaaraniemi@elisanet.fi